

De hamvraag

De boter sist nog in de braadpan, als Tineke er mee naar de tafel loopt. Drie hongerige blikken volgen de grote stukken vlees die Tineke met haar vork uit de pan vist en op de grote borden doet belanden. Kor heeft al een kuiltje gemaakt in de klodder boerenkool op zijn bord, waar hij zoals altijd een zwembadje van jus in zal maken.

„Dat ziet er weer heerlijk uit, liefste,” zegt hij, terwijl hij trots naar zijn vrouw kijkt. Tineke glimlacht en gaat zitten.

Terwijl zijn vader de juslepel pakt om het beloofde zwembadje te vullen, kijkt Rick watertandend naar het stuk vlees op zijn bord. Zachtjes drukt hij het plat met zijn vork, zodat er aan de zijkant wat vocht uit komt. Uitnodigend veert het terug in de originele vorm, zodra de vork het toelaat. Rick snijdt er een stukje af en begint er enthousiast op te kauwen.

„Ook boerenkool eten hè,” zegt Tineke. Rick knikt braaf, maar zijn moeder weet dat de aardappels en groente nog wel eens verwaarloosd achter worden gelaten op het bord met als excuus dat er geen vlees over is om het mee weg te krijgen.

„Hebben jullie zaterdag trouwens iets te doen?” vraagt Kor, terwijl hij de juslepel terug in de pan legt. De droge berg boerenkool op zijn bord is inmiddels door een overdaad aan jus veranderd in een groenig papje.

„Hoezo?” vraagt Kim op botte toon.

„Ik hoorde laatst van collega's dat er een soort brengje-kinderen-mee-naar-het-werk-dag is. Dus als jullie zin hebben om te zien wat je vader zoal uitspookt...”

„Neuh,” onderbreekt Kim haar vader. Met een nonchalante blik kijkt ze uit het raam, terwijl ze een vork met

boerenkool in haar mond stopt. Kor kijkt met een flauw glimlachje naar Tineke, die haar schouders ophaalt.

„Je bedoelt dat we een dagje meegaan naar jouw werk?” vraagt Rick.

„Inderdaad!” Enthousiast draait Kor zijn gezicht naar zijn zoon. „Zou je daar zin in hebben?”

Rick kijkt naar zijn vader en bedenkt dat hij nooit eerder met hem mee naar zijn werk is geweest. „Zeker!” antwoordt hij enthousiast.

„En jij wil niet zien wat je vader doet?” vraagt Tineke aan Kim, die haar hoofd schudt. „Nee, waarom zou mij dat boeien? En trouwens, misschien heb ik wel huiswerk.”

„Alsof jij ooit huiswerk maakt op zaterdag,” lacht Tineke. Ze reikt haar hand uit om haar dochter een speels schouderklopje te geven, maar Kim ontwijkt het met een geïrriteerde blik.

Dan voelt Rick een kort maar duidelijk duwtje tegen zijn been. Hij kijkt naast zich en ziet hoe Charlie hem kwispelend aankijkt. Rick legt zijn hand op Charlies hoofd en aait hem zachtjes door zijn bonte vacht. Charlie duwt nog eens subtiel met zijn neus tegen het been van Rick, die de hint snapt en een stukje vlees van zijn vork haalt.

„Jij bent al net zo gek op vlees als ik,” zegt hij tegen Charlie, die de traktatie voorzichtig met zijn bek uit Ricks hand neemt en er op begint te kauwen.

„Wat? Is Charlie weer binnen?” Tineke staat op en loopt naar de wijd openstaande bijkeukendeur. „Kom Charlie, naar buiten. Ga Lady maar gezelschap houden.” Vrolijk huppelt de viervoeter naar buiten, nog nasmakkend van de lekkernij.

„Zaterdag kun je zien waar het vlees vandaan komt, jongen,” zegt Kor vrolijk. „Leuk dat je meegaat.”

Rick kijkt zijn vader aan en bedenkt dat hij er ook veel zin in heeft.

Die zaterdag loopt Rick nieuwsgierig met zijn vader het erf van een boerderij op. Als hij zich omdraait naar de enorme transportwagen waarmee ze zijn gekomen, voelt hij zich trots op zijn vader die het gevaarte door de smalle landweggetjes naar deze boerderij heeft gereden. Toch is hij vooral benieuwd wat hij hier gaat aantreffen.

„Dit is nou een boerderij, jongen. Hier worden de dieren gehouden voor het vlees.”

Rick kijkt naar de grote stal waar ze langs lopen en laat de boerderijgeur en het geblaf op zich inwerken, als er ineens een groot, roodbruin varken op hem af komt lopen. Van schrik maakt hij een afwerend gebaar met zijn handen.

„Hij doet niets, hoor,” roept de boer die er nu aan komt lopen. „Kom Fred.” Het varken draait zich om en loopt op de boer af.

„Dit is een Duroc,” zegt de man trots, terwijl hij het dier aait. „Amerikaans ras. Prachtbeesten.”

Hij steekt zijn hand uit en Kor schudt hem vriendelijk. „Mooi exemplaar inderdaad. Zo één heb je zeker nog niet eerder gezien, Rick?” Kor draait zich naar zijn zoon, die zijn hoofd schudt. „Deze soort zie je ook bijna alleen op boerderijen. Beetje te groot voor in huis,” lacht Kor. De boer lacht vriendelijk mee.

„Maar goed, wij komen voor transport,” zegt Kor. De boer kijkt langs hem heen naar de transportwagen en knikt: „dat had ik al in de gaten.”

„De uitgang is aan de achterkant?” vraagt Kor, terwijl hij naar de stal wijst. De boer knikt.

„Goed, dan rijd ik de wagen daar heen. Misschien wil mijn zoon wel even met u meelopen, de stal door. Hij is nog nooit eerder op een boerderij geweest,” zegt Kor.

„Prima,” antwoordt de boer, „kom maar mee.” Rick knikt en loopt achter de boer aan.

Als ze de stal binnenlopen, wordt het geblaf veel luider. „Niet schrikken van het lawaai, hoor,” zegt de boer. Samen lopen ze een lang gangpad door en Rick kijkt zijn ogen uit. Aan weerszijden van het pad ziet hij rijen met stalen hokken. Tussen de tralies door blaffen witbruin gestreepte honden naar hem.

„U heeft alleen Sint-Bernards?” vraagt Rick.

„Voornameijk wel, ja. We hebben ook labradors, maar die staan aan de andere kant.” De boer steekt zijn hand uit en wijst naar de verste zijde van de enorme hal. „Maar wat jullie vandaag komen halen, zijn alleen Sint-Bernards.”

Rick kijkt opzij, naar de talloze honden die hij passeert. Toen hij vanochtend wakker werd, probeerde hij zich nog voor te stellen hoe een stal er eigenlijk van binnen uitzag. Hij wist niet dat het zo erg op een pakhuis leek, met al die rechten paden en die keurige rijen met hokken.

„Zitten ze eigenlijk altijd in die hokken?” vraagt hij. De boer knikt. „De eerste dagen blijven ze even bij hun moeder en daarna krijgen ze ieder een eigen hok.”

„Maar is dat niet zielig? Ze kunnen zich niet eens omdraaien in zo’n klein hok.” „Da’s waar,” antwoordt de boer, „maar als je de tussenschotten weghaalt, gaan ze ruziemaken. Bovendien duurt het dan langer voordat ze slachtrijp zijn.”

Rick krijgt een naar gevoel in zijn maag en kijkt omhoog om de honden even niet meer te hoeven zien.

„Ga jij maar vast naar je vader. Ik ga zo de hokken openen,” zegt de boer. Rick loopt door naar de uitgang aan

het eind van het gangpad, waar Kor inmiddels de transportwagen heeft klaargezet. De wagen is precies tegen de zijhekken geparkeerd, zodat de honden alleen de wagen in kunnen lopen. Rick klimt over het hek en gaat naast zijn vader staan om toe te kijken hoe de boer een groot aantal hokken opent en de Sint-Bernards in hun richting drijft.

Een treurig gevoel gaat door Rick heen als hij de vetgemeste dieren hijgend de wagen in ziet lopen. Af en toe zakt er één door zijn poten, om dan met moeite weer overeind te komen. Als de wagen vol lijkt te zijn, komt de boer met nog een aantal honden hun kant op. Hij schuift een klein hek voor zich uit, waardoor hij de honden dwingt verder te lopen. Met moeite weten ze zich nog in de wagen te proppen, waarbij sommige honden half over elkaar heen liggen en grommend hun tanden aan elkaar laten zien. Hier en daar worden zelfs bijbewegingen gemaakt.

Als Kor en Rick even later onderweg zijn, kijkt Rick zwijgend naar de weg voor zich. Het bezoek aan de boerderij heeft een naar gevoel bij hem achtergelaten.

„En, hoe vond je het?” vraagt zijn vader. „Interessant om eens te zien, toch?” Rick kijkt hem aan, maar weet niet wat hij moet zeggen.

Kor stuurt de wagen door een scherpe bocht. Achter zich hoort Rick dof kabaal, gevolgd door geblaf en gegrom.

„Is het niet zielig, zoals ze daar op elkaar gepropt zitten?” vraagt Rick voorzichtig.

„Nee joh, het zijn maar honden. Je moet er niet te veel menselijke gevoelens op projecteren.”

„Maar ze zaten net naar elkaar te bijten. Dat lijkt me toch niet een goed teken,” zegt Rick.

„Dat doen ze dan toch zelf. En ze worden ook wel tegen elkaar beschermd. Waarom dacht je dat hun staarten

worden afgeknipt na de geboorte? Dan kunnen ze elkaar daar niet in bijten.”

Rick kijkt weer naar de weg en bedenkt dat het wel een heel leerzame dag is. Vanmorgen wist hij nog niet eens dat honden bij hun geboorte een staart hebben.

Het is zondagmiddag en de zon schijnt, dus de hele familie zit in de tuin. Kor is met een boek in zijn handen in slaap gevallen, Kim maakt ruzie met haar laptop en Tineke bladert aandachtig door een Libelle.

Rick zit op het gras en gooit een tennisbal weg voor Lady, die er enthousiast achteraan holt. Al snel komt de zwarte zeug terug en legt ze de bal vlak voor Ricks voeten neer.

„Vooruit, nog één keer dan,” zegt Rick, en hij gooit de bal nog een keer weg. Terwijl hij het Kune Kune varkentje enthousiast achter de bal aan ziet rennen, dwalen zijn gedachten terug naar de honden die hij gisteren met zijn vader van de boerderij naar het slachthuis heeft vervoerd. Zijn vader heeft hem meerdere keren gezegd dat het maar honden zijn en dat hij ze niet te menselijk moet voorstellen, maar hij blijft het gevoel houden dat er iets niet klopt.

De bal wordt al weer voor Rick neergelegd. Twee donkere ogen boven een korte, stompe neus kijken Rick afwachtend aan. Rick steekt zijn hand uit en aait Lady door haar donkere vacht. „Mooi geweest, Lady.”

Lady tikt de bal nog eens aan met haar neus, maar Rick geeft niet toe. Dan loopt Lady naar Charlie, die iets verderop in het gras ligt. Lady blijft even staan en gaat dan tegen hem aan liggen.

Rick staat op en gaat op een stoel naast zijn moeder zitten. Hij kijkt hoe de kleine varkentjes vreedzaam tegen elkaar aan liggen en ziet dan weer de Sint-Bernards voor zich,

opgepropt in de transportwagen. Dan ontstaat er ineens een idee in zijn hoofd.

„Mam, ik heb een idee!” zegt hij enthousiast. „Ik ga iets schrijven, misschien voor de schoolkrant.”

Tineke kijkt op van haar tijdschrift. „Oh, wat dan?”

„Nou, een verhaaltje over een wereld waarin varkens en honden van plaats zijn gewisseld.”

Tineke kijkt haar zoon argwanend aan. „Hoe bedoel je dat?”

„Stel je voor dat we honden als huisdieren zouden houden en dat we varkens zouden eten... Dat zou toch gek zijn.”

„Varkens eten?” Tineke geeft haar man een duwtje. „Kor, ik weet niet wat je Rick gisteren hebt verteld, maar hij zegt vreemde dingen.”

Kor schrikt wakker. „Rick wil iets schrijven over het eten van varkens in plaats van honden,” zegt Tineke.

„Ja, omdat je dan ziet dat het eigenlijk best vreemd is dat we honden eten.”

Tineke kijkt haar zoon vol onbegrip aan. „Hoezo vreemd?”

„Ik heb vanmorgen op internet gekeken en daar staat dat honden net zo intelligent en sociaal zijn als varkens, maar toch eten we ze op. Het is toch interessant als je voor je ziet hoe we varkens in zulke kleine hokjes zouden stoppen om ze zo snel mogelijk vet te mesten voor hun vlees. En als er af en toe een golf is van de ziekte van Carré, maken we ze allemaal dood. Net als honden.”

„Walgelig!” zegt Tineke. „Waar haal je zulke gekke ideeën vandaan?” Boos kijkt ze naar Kor, die vol onbegrip zijn hoofd schudt.

„Precies, het is walgelijk. Maar is het dan niet vreemd dat we wel zo met honden omgaan?” vraagt Rick.

Kor schudt zijn hoofd. „Het zijn honden, Rick. Daar zijn ze nu eenmaal voor. Je kunt ze niet zomaar met varkens vergelijken.”

„Misschien zou dat juist wel interessant zijn. In China eten ze ook varkens.”

„Bah, dat is echt walgelijk!” zegt Tineke fel. „En dat vinden mensen in alle beschaafde landen. Bij de Olympische Spelen in Peking was varkensvlees ook tijdelijk verboden!”

Rick kijkt weer naar Charlie en Lady. Charlie ligt nog steeds te slapen. Lady scharrelt inmiddels vroetend rond. Rick denkt aan de gezelligheid die de huisdieren in het gezin brengen. Ze worden niet voor niets de beste vriend van de mens genoemd.

„Misschien hebben jullie gelijk. Eigenlijk een stom idee,” zegt Rick. Hij kijkt nog eens naar de schattige varkentjes en begrijpt niet hoe mensen het in hun hoofd zouden kunnen halen om zulke vriendelijke wezentjes op te eten. Het zijn inderdaad geen honden.